

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä

1) Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä perustuu ulkomaalaislain pykälään 72 b. Alueelliset linjaukset liittyvät työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen ja työvoiman saatavuuden arviointiin ja niissä määritellään, millä ammattialoilla ammattiluokkatasolla työvoiman saatavuus on vaikeutunut. Työntekijän oleskelulupahakemusten käsittelyyn tarvitaan työvoiman saatavuuden arvioinnin tueksi ajantasaiset alueelliset linjaukset niiltä alueilta, joilla työnteko tapahtuu.

Työvoiman saatavuus eri ammattialoilla vaihtelee alueellisten ja paikallisten työmarkkinoiden rakenteen ja tilanteen mukaan. Tämän alueellisen linjauksen tarkoitus on tukea työvoiman saatavuutta Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten alueilla ELY-keskuksen alueella, huomioiden alueen työmarkkinoiden erityispiirteet. Linjauksessa annetaan tiivis kuvaus työmarkkinatilanteesta ja arvioidaan työvoiman saatavuutta seuraavan kuuden kuukauden ajalle.

2) Alueen työmarkkinatilanne ja työvoiman saatavuus

Kainuu

Pitkään jatkunut matalasuhdanne näkyy vahvasti niin Kainuun kuin koko maan työttömyydessä. Kainuussa oli maaliskuun 2025 lopussa 3 500 työtöntä työnhakijaa, mikä on 9 % vuoden takaista enemmän. Viime vuoteen verrattuna kehitys oli ELY-keskusalueista seitsemänneksi parasta. Työttömyys nousi kaikilla alueilla ja koko maassa tuli lisäystä 12 %. Tulevina kuukausina Kainuun työttömyydessä ei ole odotettavissa merkittävää kasvua, joskaan ei suurta laskuakaan. Vuoden loppua kohti työttömyystilanne voi hyvin kohentua ja ensi vuonna talouden ennustetaan kasvavan, mikä todennäköisesti laskee työttömyyttä.

Pitemmällä aikavälillä Kainuun työttömyys on edelleen vähentynyt selvästi. Maaliskuusta työttömyys on supistunut 39 %, alueista eniten, kun koko maassa on tullut laskua 8 %. Huomattavan parannuksen tärkein syy löytyy väestön ikärakenteesta. Työmarkkinoille tulevien ikäluokkien koko on ollut pitkään selvästi työmarkkinoilta eläköityviä pienempi ja eläkkeelle siirtyä runsaasti niin työttömiä kuin työssä olevia, joiden työpaikat avautuvat nuoremmille. Työttömyyden vähentyminen viime vuosina ei johdu vain eläköitymisistä vaan työllisyysasteikin on noussut, työpaikkoja on ollut pitkään runsaasti tarjolla ja Kainuun talouskasvu on ollut maakunnista nopeinta vuodesta 2015. Toimialoista esimerkiksi kaivannaisalan ja kemianteollisuuden sekä teknologiateollisuuden henkilöstömäärä on kasvanut kymmenessä vuodessa yhteensä yli tuhannella henkilöllä.

Matalasuhdanne on vähentänyt työvoiman kysyntää Kainuussa ja koko maassa jo parin vuoden ajan. Supistunut tekijatarve sekä kasvanut työvoimareservi näkyy väliaikaisesti kohentuneena työvoiman saatavuutena. Tilastokeskuksen työnantajatiedusteluun tammi-syyskuussa vastanneista kainuulaisista työvoimaa etsineistä työnantajista 36 % koki

21.5.2025

rekrytointiongelmia edeltävän 12 kuukauden aikana, kun vielä viime vuonna peräti 66 %:lla kyselyyn vastanneista oli ollut rekrytointiongelmia.

Määrällisesti eniten Kainuuseen kaivataan suorittavan työn tekijöitä ja kovin pula on sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä metalli-, ICT-, metsä- ja ravintola-aloilla. Näiden lisäksi ammattiryhmittäin tarkasteltuna erityisen kova pula on opettajista ja siivoojista. Lähikuukausina työvoiman saatavuudessa ei ole odotettavissa suurta muutosta, mutta loppuvuotta kohti saatavuus todennäköisesti jälleen heikkenee työvoiman kysynnän kasvettua. Ensi vuonna tilanne pahenee vielä selvästi enemmän talouden kasvaessa ja tulevinä vuosina tekijäpula yhä vaikeutuu työikäisten määrän laskiessa. Rekrytointiongelmat kasvavatkin tällä vuosikymmenellä yli 70 %:n. Pula tekijöistä on väestörakenteen lisäksi ehkä Kainuun suurin haaste.

Kohtaanto-ongelma on ollut pitkään vaikea niin Kainuussa kuin koko maassa, eli työvoiman kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa. Taustalla on muun muassa heikko työvoiman liikkuvuus, kannustinloukut, matala palkka, osa-aikaiset ja lyhyet työsuhteet sekä yleistynyt ja montaa työnhakijaa vähemmän kiinnostava vuokratyö. Kainuussa keskeisin syy on silti, ettei työnhakijoiden osaaminen vastaa työnantajien odotuksia.

Työllisyysasteen tulee kasvaa tulevaisuudessakin, mutta Kainuun työikäisten määrä ei riitä vastaamaan työvoimatarpeeseen. Vuodesta 2010 maakunnan 15–64-vuotiaiden määrä on pudonnut 23 %, ja Tilastokeskuksen ennusteen mukaan se laskee edelleen 9 % vuoteen 2045. Pelkästään kotimaisella työvoimalla ei ratkaista haasteita vastaisuudessakaan, etenkin kun isossa osassa muutakin maata työikäisten määrä vähenee merkittävästi ja osaavan työvoiman pula on vaikea. Maahanmuutto on lisääntynyt huomattavasti viime vuosina ja kehityksen tulee edelleen jatkua.

Viimeaikaisesta matalasuhteesta huolimatta yleinen taloustilanne näyttää Kainuussa pienenä elpymisen merkkejä. Yritykset suunnittelevat kehittämistoimia aiempaa enemmän. Kainuuseen on suunnitteilla mittavia investointeja etenkin datakeskusten myötä, mikä vahvistaa alueen kasvumahdollisuuksia ja houkuttelee teknologia-alan toimijoita. Tämä kehitys tuo mukanaan uusia työpaikkoja ja edistää alueen digitalisaatiota sekä infrastruktuurin kehittymistä.

Matkailualan toimijoiden pitkäjänteinen ja sinnikäs työ on tuottanut toivottua tulosta, mikä on piristänyt toimialan ja koko Kainuun näkymiä merkittävästi. Vuonna 2024 kotimaan matkailijoiden yöpymiset kasvoivat 4 % ja kasvua ulkomailta tuli peräti 16 %.

Vihreän siirtymän energiainvestointeja on toteutunut ja on tulossa runsaasti lisää Kainuuseen.

Metsäbiotalouden tuotos on kasvanut Kainuussa edelleen. Raakapuun kysyntä on jatkunut vilkkaana ja puun hinnat ovat edelleen suotuisat. Etenkin energiapuuhun kohdistuu edelleen kova kysyntä ja sen hinta heijastuu myös kuitupuun hintaan.

Alueen elinvoimaisuus on vahvistunut ja jatkaa edelleen vahvistumistaan. Alueelle on tullut merkittäviä investointeja, ja lisää on tulossa. Kainuun voimakkaan talouskasvun keskeisinä tekijöinä pidetään alueen monipuolista ja vahvaa toimialarakennetta, toiminnan kehitystä sekä mittavia investointisuunnitelmia. Viimeisen kymmenen vuoden aikana kaivannaisalan kasvu Kainuussa on ollut vahvaa ja se muodostaa alueen kivijalan. Uusia työpaikkoja on syntynyt paljon myös teknologia- ja palvelualoille.

21.5.2025

Pohjois-Pohjanmaan

Maaliskuussa 2025 maakunnassa oli työttömiä noin 24 400 (sis. lomautetut), mikä oli 1 300 henkeä enemmän kuin vuosi sitten. Matalasuhdanteen aikana työttömien lisäys on kohdistunut laajasti eri aloille ja ammattiryhmiin. Viime vuoden aikana työttömyyden kasvu hidastui. Avointen työpaikkojen tarjonta on selvästi alhaisempi kuin aiemmin. Maakunnan kuntien kesken työttömyysaste vaihtelee suuresti: korkean työttömyyden kunnissa työttömyysaste on 15-16 prosentin tienoilla, kun muutamissa kunnissa se on 6-7 %:n tasolla.

Työvoiman kysynnän ja tarjonnan tasapaino on parantunut viime aikoina, mutta edelleen yllättävän monilla työnantajilla on vaikeuksia rekrytoinneissa. Tilastokeskuksen kyselytietojen mukaan rekrytointivaikeuksia kokevien yritysten osuus on laskenut matalasuhdanteen aikana, mutta edelleen yli 40 % maakunnan yrityksistä kokee haasteita hakiessa tekijöitä tarpeisiinsa.

Työvoimapulan ammattiryhmiä on Pohjois-Pohjanmaalla vähän verrattuna matalasuhdannetta edeltäneeseen tilanteeseen. Muutamissa ammateissa esiintyy pulaa ja eteenkin kohtaanto-ongelmia (paljon paikkoja avoinna kun samalla paljon työttömiä työnhakijoita). Ylitarjonnan ammattiryhmiä on tullut paljon, kun työttömien määrä on kasvanut samalla kun avointen paikkojen määrä on selvästi laskenut.

Monissa rakentamisen avustavissa tehtävissä koetaan edelleen kohtaanto-ongelma: paikkoja on tarjolla, mutta työn työvoima ei paikkoja täytä. Teollisuusyrityksissä on pulaa kokoonpanijoista yms. suorittavan perustyön osajista. Tarve on suuri varsinkin metalli- ja konepajayrityksissä. Matkailu- ja ravitsemisaloilla tarjoilijoita on yhä vaikea saada riittävästi. Eniten työvoimapulaa esiintyy sote-aloilla, esimerkiksi lääkäreitä, sairaanhoitajia ja psykologeja tarvitaan nykyistä enemmän.

Talouden matalasuhdanne näkyy Pohjois-Pohjanmaalla eniten teollisuuden ja rakentamisen aloilla. Palvelualoilla tilanne on ollut vakaampi. Pientä talouden vireytymistä on tapahtunut verrattuna vuoden takaiseen. Suhdannekäänteen ajankohdasta ei ole vielä tarkkaa näkymää. On todennäköistä, että lomautuksia ja työsuhteiden päättymisiä toteutuu Pohjois-Pohjanmaalla vielä lähikuukausina. Loppuvuodelle 2025 kasvuodotus on varovaisen toiveikas. Keväälle 2026 näkymä on jo luottavaisen positiivinen.

Maataloudessa tilakoon kasvu ja tilojen lukumäärän väheneminen jatkuvat pitkäaikaisen trendin mukaisesti. Tuotantomäärät ovat pysyneet kuitenkin lähes samalla tasolla. Viime ja tänä vuonna maatalouden investoinnit ovat lisääntyneet.

Pohjois-Pohjanmaan metalli- ja konepajayrityksissä kokonaisliikevaihdon lasku taittui loivaan nousuun keväällä 2024 ja viime vuoden vaihteeseen saakka trendi on ollut nouseva. Lisääntynyt tuotanto on kasvattanut yritysten henkilöstömäärää.

Maakunnan puualan yritysten kokonaisliikevaihto putosi merkittävästi pari vuotta, kunnes alkuvuonna 2024 tapahtui käänne parempaan. Tällä hetkellä trendikäyrä on nouseva ja yritykset saavat tarjouspyyntöjä aiempaa enemmän. Maakunnassa on tehty isoja investointeja mm. lisäämällä sahauskapasiteettia ja modernisoitu puunjalostuksen tuotantoa. Vihreän energian ja kiertotalouden suunnitelmia ja valmistelua on vireillä maakunnassa runsaasti. Erityisesti tuuli- ja aurinkovoimatuotantoa on valmistelussa paljon eri puolilla maakuntaa.

21.5.2025

ICT-alan pitkä kasvujakso hytyi keväällä 2022 ja alkuvuodesta 2023 maakunnan ICT-yritysten kokonaisliikevaihto kääntyi laskuun. Lasku ei jatkunut pitkään. Viime vuoden alkupuolelta lähtien ICT-yritysten kokonaisliikevaihto on ollut nousussa ja loppuvuonna 2024 kasvu oli jo vahvaa. Huomionarvoista on, että kasvu ei näkynyt vielä loppuvuonna yritysten kokonaishenkilöstömäärässä. Tilanne on kaksijakoinen. Monissa yrityksissä on käyty muutosneuvotteluja ja työsuhteita on päätetty. Samalla osa alan yritykset etsivät kovan tason erityisosaajia.

Pohjois-Pohjanmaan rakennusalan yritysten liikevaihto taittui laskuun loppuvuonna 2022 ja pudotus oli yhtäjaksoinen alkuvuoteen 2024 saakka. Viime keväänä alan yritysten liikevaihto kääntyi loivaan nousuun, kunnes se syksyn puolella jälleen laski. Isoimmat haasteet ovat edelleen asuntojen uudistuotannossa. Laaja-alaista asuntokaupan vireytymistä ei ole vielä toteutunut.

Pohjois-Pohjanmaan matkailuyritysten kokonaisliikevaihto on ollut kasvussa pitkään ja trendi on edelleen nouseva. Koko Pohjois-Suomessa matkailuala on hyvässä vedossa. Pohjois-Pohjanmaalla on suunnittelussa ja toteutuksessa investointeja majoituskapasiteetin lisäämiseksi ja ympärivuotisen vetovoiman kasvattamiseksi. Viime vuodet ovat olleet kohtuullisen tasaiset kaupan alan yritysten kokonaisliikevaihdossa. Uusia erityisesti erikoistavarakaupan liikkeitä on avattu tai avataan maakunnassa.

3) Alueellinen linjaus

Suomessa toimivan työnantajan on ensisijaisesti rekrytoitava työntekijä työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta. Työnantajan on julkaistava ilmoitus avoimesta työpaikasta tyomarkkinatori.fi -sivuille vähintään kahdeksi (2) viikoksi, jotta voidaan selvittää, onko tehtävään saatavissa työvoimaa työmarkkinoilta. Lupaharkinnassa otetaan huomioon koko EU/ETA-alueen hakijat. Tähän linjaukseen on koottu ne ammattialat, joita voidaan alueella puoltaa ilman edellä mainittua työvoiman saatavuusselvitystä.

Seuraavilla ammattialoilla työvoiman saatavuus alueella on vaikeutunut.

Ammattiala sekä siihen liittyvä ammattiluokka ja ammattinimikkeet esitellään listattuna ISCO-luokituksen numeroilla (ammattinimike ilmoitetaan neljän numeron tasoisena).

Ammattiala	Ammattiluokka	Ammattinimike (ja mahdolliset poikkeukset)
Terveystenhoitoala	22 Terveystenhoillon erityisasiantuntijat	2211 Yleislääkärit
		2261 Hammaslääkärit
	26 Lainopilliset, sosiaalialan ja kulttuurialan erityisasiantuntijat	2634 Psykologit
		2635 Sosiaalityön erityisasiantuntijat
	32 Terveystenhoillon asiantuntijat	3221 Sairaanhoidajat ym.

21.5.2025

		3259 Muut muualla luokittelemattomat terveydenhuollon asiant., toimintaterapeutit
	53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon palvelut	5321 Lähihoitajat
		5322 Kodinhoitajat (kotipalvelutoiminta)
ICT-ala	25 Tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantuntijat	2512 Sovellussuunnittelijat
		2514 Sovellusohjelmoijat
Metalli- ja konepaja-ala	72 Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	7212 Hitsaajat ja kaasuleikkaajat
		7214 Paksulevysepät ja rautarakennetyöntekijät
		7223 Koneenasettajat ja koneistajat
		7233 Maatalous-, teollisuuskoneasentajat ja -korjaajat
Palveluala	34 Lainopilliset avustajat sekä sosiaali- ja kulttuurialan asiantuntijat	3434 Keittiöpäälliköt
	51 Palvelutyöntekijät	5120 Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät
		5131 Tarjoilijat
Muut alat	91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät	9112 Toimisto- ja laitossiivoojat ym, sis. hoiva-avustajat (aiemmin 3256)
	92 Maa-, metsä- ja kalatalouden avustavat työntekijät	9215 Metsätalouden avustavat työntekijät
	21 Luonnontieteiden ja tekniikan asiantuntijat	2144 Konetekniikan erityisasiantuntijat
	62 Metsä- ja kalatalouden työntekijät	6210 Metsurit ja metsätyöntekijät
		8342 Maansiirtokoneiden ym. kuljettajat

4) Lisätietoja työntekijän oleskeluluvasta ja hakemusprosessista

Maahanmuuttoviraston verkkosivut:

www.migri.fi

Ammattialojen ISCO-luokitus:

<https://www.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/>

Työvoimabarometri:

[Työvoimabarometri - Etusivu](#)

Muut tarvittavat tiedonlähteet voi lisätä tähän.

21.5.2025

5) Alueellisen linjauksen voimassaoloaika: 30.11.2025 asti.

Tämä alueellinen linjaus on voimassa 1.6.2025 alkaen. Linjausta päivitetään puolivuositain.

Lisätietoja:

maahanmuuttoasiantuntija Karoliina Oikarinen, Kainuun ELY-keskus

ryhmäpäällikkö Hanna Määttä, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ryhmäpäällikkö Hanna Määttä ja ratkaisseet johtaja Jaana Korhonen ja johtaja Petri Keränen.

Jakelu

Maahanmuuttovirasto

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maahanmuuton ja kotoutumisen
yhteistyöryhmä

Tämä asiakirja POPELY/1509/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/1509/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Määttä Hanna 21.05.2025 14:55

Hyväksyjä Korhonen Jaana B 21.05.2025 14:56

Hyväksyjä Keränen Petri 21.05.2025 14:56